

Karel Dewaele, Lieven Delanote, Johan Rapol

Nog meer dan in 2017 beheerste de droogte deze rassenproef aardappel. In het aanbod zien we het aandeel plaagresistente rassen sterk toenemen met ook nieuwe opties in het vastkokende segment.

Uitzonderlijke droogte tekent de resultaten

Het aardappelseizoen 2018 ging eerder koud van start en begin juni leek het er even op dat Phytophthora een vroege selectie zou doorvoeren. Vooral het standaardras Agria was half juni pleksgewijs zwaar aangetast. Half juni sloeg het weer om en werd het voor de rest van het seizoen erg droog en vaak zeer warm zonder enige plaagdruk. Er werd niet geïrrigeerd.

Door de droge omstandigheden viel de mineralisatie van stikstof uit de organische bemesting stil en was mogelijk ook stikstof beperkend. De meeste rassen stierven vervroegd af en konden onvoldoende uitgroeien. De opbrengst en de kwaliteit wijken voor verschillende rassen af van wat we in gewone jaren gewend zijn. Daarom zien we af van aanbevelingen in functie van marktsegment.

Hoewel alle rassen tegenvielen in opbrengst lijkt het erop dat Cephora, Tentation, 09-MIH-2, Allians, Cammeo, Connect, Jelly, Passion en Vitabella extra droogtegevoelig zijn (opbrengst < 20 ton/ha). Kelly en

Tabel 1: Teeltverloop

Voorteelt	
2017	Bloemkool (groenbemester japanse haver)
Bemesting	
18 april	667 kg/ha Haspargit
23 april	30 ton/ha biologische runderstalmest
Grondbewerking	
18 april	Klepelen groenbemester
19 – 23 april	Bewerken en inwerken mest
24 april	Diepwoelen en diep rotoreggen
Planten	
7 maart	Start voorkiemen (Azilis, Ecrin en Kelly vanaf begin april)
25 april	Planten 70 * 36 cm, met carouselplanter, kleine ruggen
Onkruidbestrijding	
7 mei – 22 mei	3x wiedegeen
9 mei	Branden voor opkomst
4 juni	Definitief aanaarden
Oogst	
23 augustus	Loofbranden
12 september	Oogst

WW11-43 bleken het meest robuust en realiseerden ruim 30 ton/ha. Acoustic, Azilis en Mabise bleven achter in onderwatergewicht en telden meer dan 10 % drijvers bij 1,06.

In Tabel 1 vind je het volledige teeltverloop. Tabel 2 toont de opbrengsten. De resultatentabellen vind je in het uitgebreide verslag (verkrijgbaar via BIOpraktijk.be).

Bespreking per ras

Merk op: het bijzonder uitdagende groeiseizoen heeft de resultaten in deze proef getekend en meestal zijn enkel de relatieve verschillen relevant. Onder meer voor de kook- en frieteigenschappen zijn de waarnemingen niet representatief voor een normale oogst. De resultaten wijken in een aantal gevallen af van voorgaande jaren.

Agria (Agrico, bio)

Agria ontwikkelde vrij gemiddeld en ook de afrijping door droogte was gemiddeld. In juni was er kortstondig plaagaantasting. De marktbare opbrengst +35mm was met 23,7 ton/ha gemiddeld, met nog een redelijke fractie boven 50 mm. Het OWG was goed (395 g/5kg) met 2% drijvers. De ovale knollen hadden wat zilverschurft en kookten vast met een gele kleur en goede score voor smaak. De friet bakte iets bruin.

Agria is nog steeds een standaardras voor de biologische aardappelteelt dankzij zijn goede smaak en polyvalente kwaliteit. Agria is echter plaaggevoelig (dit jaar bevestigd) en is op die manier weinig bedrijfszeker.

Alanis (Interseed, ncb)

Alanis ontwikkelde zich vrij gemiddeld en kwam de droogte nog relatief goed door met iets latere afrijping. De opbrengst was met 25,9 ton/ha gemiddeld en had een goed OWG (382 g) met 2% drijvers. De ovale knollen waren weinig blauwgevoelig, hadden wat schurft en kookten vast met lichtgeel-wit vlees. Alanis was geschikt voor friet, zonder bruin bakken.

Alanis is nieuw en zou sterk zijn tegen plaag, al kon dit in 2017 en 2018 nog niet geëvalueerd worden.

Alouette (Agrico, bio)

Alouette ontwikkelde gemiddeld en rijpte iets later af dan gemiddeld. De opbrengst was gemiddeld met 22,0 ton/ha en een OWG van 373 g, zonder drijvers. De rode langovale knollen waren weinig blauwgevoelig en hadden wat zilver- en lakschurft. Alouette kookte vast tot vrij vast met een gele kleur en een gemiddelde smaakscore. Voor friet voldeden de knollen niet.

De roodschillige, plaagresistente Alouette komt met droogte iets minder uit de verf, maar bevestigt wel zijn goede kwaliteit als tafelaardappel.

Carolus (Agrico, bio)

Carolus kende in juni een zeer goede gewasstand en rijpte even snel af als de andere rassen. De opbrengst was met 27,6 ton/ha nog goed met een OWG van 365 g en 5% drijvers. De knollen waren regelmatig van vorm en waren vrij blauwgevoelig. Carolus kookte vrij vast en was goed van smaak.

Tabel 2: Opbrengsten

Ras	Oogst (4 parallellen)														
	Opbrengst (kg/ha)						Sortering (%)								
	totaal		+ 35 mm		+ 50 mm		- 35		35/50		50/70		+70	Uitval totaal ¹	
Agria	25 692	abcd	23 675	abc	14 475	abc	4,1	def	35,8	cde	54,6	abc	1,7	3,8	abc
Alanis	29 167	abcd	25 925	abc	13 933	abc	6,8	cd	41,1	bcde	47,3	abcd	0,5	4,3	ab
Alouette	24 583	abcd	22 008	abc	12 675	abcd	5,8	cde	38,0	cde	50,9	abc	0,6	4,6	ab
Carolus	31 492	abc	27 583	ab	17 692	ab	4,6	def	31,4	de	53,9	abc	2,2	7,8	a
Cephora	20 617	cd	17 783	bc	8 033	bcd	9,2	bc	47,3	abcde	39,0	bcde	0,0	4,5	ab
Ecrin	21 625	cd	19 667	bc	8 450	bcd	6,7	cd	51,9	abcd	39,1	cde	0,0	2,4	abc
HDZ 09-7530	25 058	abcd	21 167	abc	5 608	cd	14,3	ab	62,1	abc	22,4	def	0,0	1,3	abc
Kelly	33 758	a	31 442	a	21 858	a	2,4	ef	28,4	de	63,9	ab	0,8	4,5	abc
Levante	26 533	abcd	22 300	abc	5 025	cd	15,6	a	65,1	ab	18,9	ef	0,0	0,3	c
Mabise	29 183	abcd	26 175	abc	14 883	abc	5,3	cdef	38,7	bcde	49,4	abcd	1,6	5,1	ab
Mayaya	21 617	cd	19 867	bc	11 867	abcd	5,2	cdef	37,0	cde	52,0	abc	2,9	2,9	abc
Tentation	19 650	d	15 958	c	2 133	d	17,7	a	70,4	a	10,9	f	0,0	1,1	bc
Top	28 200	abcd	23 392	abc	8 450	bcd	12,6	ab	53,0	abcde	29,5	cdef	0,5	4,5	abc
Twinner	22 008	bcd	19 608	bc	11 833	abcd	5,1	cdef	35,3	cde	51,6	abc	2,1	5,8	ab
Twister	23 192	abcd	21 783	abc	15 475	abc	2,3	f	27,2	e	64,4	a	2,3	3,8	abc
VOS2012-43/- nn1	23 283	abcd	21 267	abc	12 042	abcd	4,2	def	39,6	bcde	51,7	abc	0,0	4,5	ab
WW11-43	33 063	ab	31 229	a	22 029	a	3,4	def	27,8	de	64,4	ab	2,3	2,2	abc
09-MIH-2	14 433		13 533		7 467		4,6		42,0		51,7		0,0	1,6	
Acoustic	25 767		22 600		12 767		7,1		38,2		43,1		6,5	5,2	
Allians	20 900		15 900		1 600		19,8		68,4		7,7		0,0	4,1	
Azilis	27 233		24 167		19 267		3,7		18,0		70,7		0,0	7,6	
Cammeo	15 800		14 700		6 100		4,2		54,4		38,6		0,0	2,7	
Connect	17 967		13 600		1 500		20,0		67,3		8,3		0,0	4,3	
Jelly	15 467		14 167		5 633		5,8		55,2		36,4		0,0	2,6	
Otolia	22 850		21 833		11 800		2,8		43,9		51,6		0,0	1,6	
Passion	16 900		12 867		2 900		20,5		59,0		17,2		0,0	3,4	
Sevilla	26 000		23 567		10 633		4,5		49,7		40,9		0,0	4,9	
Vitabella	12 333		10 433		767		15,4		78,4		6,2		0,0	0,0	
Gemiddelde	25 807		22 990		12 145		7,4		42,9		44,9		1,0	3,7	
V.C. (%)	17,14		18,33		35,93		13,62		14,55		14,33		175,59	35,75	
p-waarde	0	***	0	***	0,0	***	0	***	0,0	***	0,0	***	0,291	N.S.	0,001 **

¹ uitval = groen, misvormd, rooibeschatting, rot, groeischeuren

De friet was goed, zonder bruinbakken maar wel wat heterogeen.

Carolus is een standaardras voor de biologische teelt door de combinatie van plaagresistentie met een goed opbrengstpotentieel. Carolus leent zich voor de frietindustrie. In een normaal seizoen is Carolus bij een tijdige loofdoeding ook een licht bloemige tafelaardappel.

Cephora (Plantera, bio)

Cephora maakte iets minder stengels aan en ontwikkelde verder gemiddeld. Het ras rijpte iets vroeger af dan gemiddeld. De opbrengst bleef bij 17,8 ton/ha steken bij een hoog OWG van 410 g zonder drijvers. De rondovale knollen zagen er goed uit en hadden vlakke ogen. De blauwgevoeligheid was hoog. Cephora kookte vast. De knollen waren in deze proef weinig geschikt voor friet (bruinbakken).

Cephora is nieuw en zou sterk zijn tegen plaag, al kon dit nog niet bepaald worden.

Ecrin (Desmazières, bio)

Ecrin maakte weinig stengels en kwam iets trager op. Het gewas ontwikkelde trager dan gemiddeld en rijpte ook sneller af. In juni was er plaatselijk plaagaantasting. De opbrengst was met 19,7 ton/ha laag en het OWG haalde 364g. De gele rondovale knollen oogden mooi regelmatig en hadden af en toe zilver- en lakschurft. Ecrin kookte vast en scoorde goed voor smaak. Voor friet waren de knollen niet geschikt.

Ecrin was net als vorig jaar een goede tafelaardappel maar is mogelijk gevoelig voor aardappelplaag.

HDZ 09-7530 (HZPC, ncb)

Dit ras maakte veel stengels aan en rijpte al vroeg af. De opbrengst was met 21,2 ton/ha gemiddeld en had een kleine sortering. Het OWG was zeer hoog (443 g) en de knollen waren zeer blauwgevoelig. Het ras kookte vast en scoorde laag voor smaak. Voor friet waren de knollen niet geschikt (bruinbakken).

Dit nieuwe ras onder nummer komt in de moeilijke omstandigheden van 2018 niet goed uit de verf.

Kelly (Germicopa, bio)

Kelly maakte minder stengels aan maar ontwikkelde zich sterk en hield ook tot aan het branden een goede gewasstand aan. De droogte leek het gewas maar weinig te deren. De opbrengst was goed te noemen (31,4 ton/ha) met een OWG van 371 g zonder drijvers. De ovale knollen waren onregelmatig van vorm en hadden wat schurft. Kelly kookte vast en scoorde voldoende voor smaak. Voor friet waren de knollen weinig geschikt.

Kelly is een nieuw (friet)ras en zou sterk zijn tegen plaag, al kon dit nog niet bepaald worden.

Levante (Agrico, ncb)

Levante maakte veel stengels aan en ontwikkelde zich aanvankelijk sterk. Vanaf juli werd de afrijping iets sneller dan gemiddeld ingezet. De opbrengst was met 22,3 ton/ha gemiddeld met een OWG van 394 g zonder drijvers. De sortering was wat klein.

De lange gele knollen waren regelmatig van vorm en oogden mooi. Levante kookte vast en scoorde matig voor smaak. De knollen waren net geschikt voor friet, zonder bruinbakken en weinig heterogene friet.

Levante is een nieuw plaagresistent ras. Mogelijk wordt het beter wijder geplant.

Mabise (Danespo, ncb)

Mabise ontwikkelde gemiddeld en rijpte iets later af dan gemiddeld. Er werden enkele plaagvlekjes gevonden in juni. De opbrengst was met 26,2 ton/ha nog goed. Het OWG was laag (335 g) met 21% drijvers. De langovale knollen kookten vrij vast en scoorden laag voor smaak. Voor friet waren de knollen niet geschikt.

De plaaggevoeligheid van Mabise kon nog niet goed geëvalueerd worden. Met droogte en hitte kan het ras slecht overweg.

Mayaya (Danespo, ncb)

Mayaya ontwikkelde vrij gemiddeld. De opbrengst was met 19,9 ton/ha laag met een OWG van 393 g. De ovale knollen waren vrij blauwgevoelig en kookten vast met een voldoende voor uitzicht en smaak. Ze waren nog net geschikt voor friet zonder veel heterogene friet.

Mayaya was eerder al sterk tegen plaag. De resultaten zijn voorlopig matig.

Tentation (Caithness, bio)

Tentation ontwikkelde vrij gemiddeld met een gemiddeld aantal stengels. De opbrengst bleef steken bij 16,0 ton/ha met een hoog OWG van 412 g zonder drijvers. De lange knollen kookten vast, scoorden matig voor uitzicht en smaak en waren net geschikt voor friet.

Tentation is plaagresistent en kookt vast. Het ras lijkt met droogte minder goed opbrengst te kunnen maken.

Top (Caithness, ncb)

Top maakte veel stengels aan en rijpte iets trager af dan gemiddeld. De opbrengst was met 23,4 ton/ha gemiddeld met een fijne sortering en een OWG van 388 g. De ovale knollen waren weinig regelmatig van vorm, kookten vast en waren niet geschikt voor friet.

Top is nieuw en de plaaggevoeligheid kon nog niet bepaald worden.

Twinner (Agrico, bio)

Twinner maakte wat minder stengels aan, ontwikkelde traag en rijpte ook vroeg af. De opbrengst was met 19,6 ton/ha matig met een OWG van 363 g en 3% drijvers. De ovale knollen kookten vast en scoorden laag voor smaak. Voor friet waren ze niet geschikt.

Twinner is een plaagresistent, eerder vroeg ras.

Twister (Agrico, ncb)

Twister maakte wat minder stengels aan, ontwikkelde sterk in juni en rijpte vrij vroeg af. De opbrengst was met 21,8 ton/ha gemiddeld met nog een relatief grove sortering. Het OWG was laag (337 g) met 8% drijvers. De regelmatig ronde knollen hadden wat schurft en kookten vast. De smaak was voldoende. Voor friet waren ze niet geschikt.

Twister is een plaagresistent ras.

VOS 2012-437-004 (Niek Vos, bio)

Dit ras ontwikkelde vrij gemiddeld. De opbrengst was gemiddeld (21,3 ton/ha) met een OWG van 369 g en 5% drijvers. De rode ronde knol-

len hadden redelijk wat zilverschurft en kookten vast. Voor friet waren ze weinig geschikt.

Dit ras onder nummer is nieuw.

WW 11-43 (Caithness, ncb)

WW 11-43 ontwikkelde gemiddeld en rijpte iets later af dan gemiddeld. De opbrengst was met 31,3 ton/ha goed met een OWG van 368 g. De rondoovale knollen kookten vast met een matige smaak en waren niet geschikt voor friet.

Volgende rassen werden in slechts één herhaling uitgeplant en bovendien op het droogste stuk van het proefperceel. De resultaten zijn bijgevolg weinig representatief voor een normale oogst. Het gaat om gekende rassen of juist nieuwe rassen met nog beperkte ervaring in de biologische teelt.

09-MIH-2 (Danespo, ncb)

Dit ras ontwikkelde gemiddeld en bleef steken bij een opbrengst van 13,5 ton/ha. In juni werd er wat plaagaantasting vastgesteld. Het OWG was hoog (403 g) met 3% drijvers en een lage blauwgevoeligheid. De aardappels kookten vast en waren weinig geschikt voor friet (heterogeen).

Acoustic (Meijer, bio)

Acoustic was in juni wat achter maar ontwikkelde verder gemiddeld. De opbrengst was met 22,6 ton/ha gemiddeld met een laag OWG van 317 g en 42% drijvers. De knollen kookten vast en waren niet frietgeschikt. De smaak kreeg een lage score.

Acoustic is sterk tegen plaag en heeft een lager OWG in zich, wat in de droge omstandigheden van 2017 en 2018 slecht uitpakte.

Allians (Euro-Plant, bio)

Allians maakte veel stengels aan en rijpte vroeg af. De sortering was te klein en de opbrengst +35 mm bleef steken op 15,9 ton/ha met een OWG van 374 g. De knollen kookten vrij vast, smaakten goed en waren weinig geschikt voor friet.

Azilis (Binst, ncb)

Azilis ontwikkelde gemiddeld en rijpte ondanks de droogte vrij laat af. De opbrengst was met 24,2 ton/ha nog goed met een goede sortering en een OWG van 333g en 16% drijvers. De rondoovale knollen kookten vast en waren niet geschikt voor friet.

Cammeo (Caithness, bio)

Cammeo ontwikkelde gemiddeld en bleef steken bij 14,7 ton/ha met een hoog OWG van 421 g. De knollen waren vrij blauwgevoelig en hadden wat zilverschurft. Cammeo kookte vast, was witvlezig en voldeed voor friet.

Cammeo bewees al sterk te zijn tegen plaag.

Connect (Den Hartigh, bio)

Connect maakte zeer veel stengels aan, ontwikkelde sterk in juni en rijpte uiteindelijk even snel af als het gemiddelde. De sortering was te klein en de opbrengst +35 mm bleef steken op 13,6 ton/ha met een hoog OWG van 415 g. De ronde bruine knollen kookten vast met matige smaak en waren frietgeschikt.

Connect is plaagresistent.

Jelly (Euro-plant, bio)

Jelly maakte veel stengels aan en ontwikkelde gemiddeld. De opbrengst bleef steken op 14,2 ton/ha met een hoog OWG van 416 g. De knollen kookten vast en waren frietgeschikt.

Otolia (Euro-plant, ncb)

Otolia ontwikkelde gemiddeld en haalde nog een redelijke opbrengst van 21,8 ton/ha met een OWG van 385 g en 3% drijvers. De ovale knollen kookten vast en waren frietgeschikt.

Passion (Van Rijn, bio)

Passion ontwikkelde zich vrij gemiddeld. De sortering was te klein en de opbrengst +35 mm bleef steken bij 12,9 ton/ha met een OWG van 399 g en 2% drijvers. De lichtgekleurde knollen hadden wat lakschurft. Passion kookte vast en voldeed nog net voor friet.

Sevilla (Niek Vos, bio)

Sevilla ontwikkelde zich goed en rijpte vrij laat af. De opbrengst was met 23,6 ton/ha nog goed met een OWG van 386 g zonder drijvers. De knollen waren blauwgevoelig en hadden wat schurft. Sevilla kookte vast en was ook kwalitatief voor friet.

Sevilla is plaagresistent en heeft doorgaans een goed opbrengstpotentieel. De culinaire kwaliteit is wisselend.

Vitabella (Plantera, bio)

Vitabella maakte wat minder stengels aan, ontwikkelde zich matig en rijpte snel af. De opbrengst bleef steken op 10,4 ton/ha met een zeer hoog OWG van 428 g. De knollen kookten vast en voldeden nog net voor friet.

Contactpersoon: Lieven Delanote

Tel: +32 (0)51 27 32 50

E-mail: lieven.delanote@inagro.be